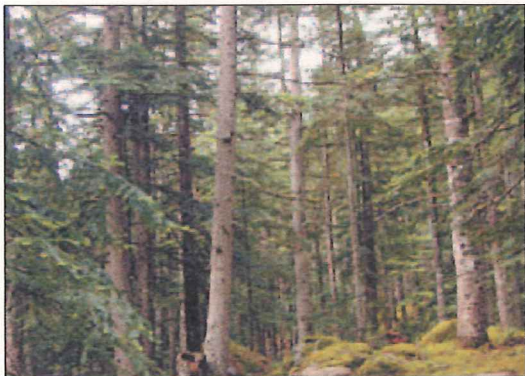

Els parcs naturals de Lleida, la gestió forestal i l'Any Internacional dels Boscos

Bosc d'avets

Estany de Sant Maurici

L'Assemblea General de les Nacions Unides va declarar aquest 2011 Any Internacional dels Boscos amb la finalitat de sensibilitzar l'opinió pública sobre la importància de la gestió sostenible i de la conservació dels boscos. D'aquesta manera, l'ONU ha volgut celebrar l'existència dels boscos del món i dels homes que en viuen i els fan viure, i recordar així allò que els boscos aporten a la humanitat, en un moment en què a moltes regions aquest patrimoni està amenaçat per la desforestació, per la qual cosa cal prendre mesures per conservar aquesta riquesa natural.

A escala planetària, es calcula que són 300 milions les persones que viuen en els boscos i que la subsistència d'altres 1,8 mil milions de persones depenen directament dels boscos. Boscos que, per altra part, apleguen al seu si el 80% de la biodiversitat mundial. Tanmateix, cada any aquestes zones experimenten una disminució de 13 milions d'hectàrees que són desforestades, principalment en la zona tropical.

Segons els experts, els boscos realitzen tres funcions fonamentals. En primer lloc, una funció mediambiental. El bosc fixa anualment la meitat del diòxid de carboni produït per l'activitat del transport, alberga una flora i una fauna molt variada i és un ecosistema la biodiversitat del qual és molt important i variada. A més, en segon lloc, els boscos realitzen una funció productiva, ja que constitueixen l'origen d'una gran quantitat de

font de riquesa i de llocs de treball, i que també proporciona nombrosos beneficis socials i ambientals. Es tracta d'un element econòmic molt important en les zones rurals. D'altra banda, la biomassa forestal és una font d'energia natural i renovable, i té un paper clau com a embornal del diòxid de carboni, reserva de biodiversitat, protecció del sòl i regulador del cicle de l'aigua.

Patrimoni natural i biodiversitat
Malgrat aquesta tendència mundial a la disminució forestal, Catalunya és un país amb una elevada presència de boscos. Del total del territori, un 64% és forestal, i ocupa 2.060.174 hectàrees. D'aquesta xifra, un 38% correspon a boscos, que ocupen 1.317.998 hectàrees. L'extensió de boscos a casa nostra és comparable a la dels països nòrdics més forestals.

Catalunya és, doncs, un país amb un patrimoni natural i una biodiversitat excepcionals, un tresor que cal conservar i conèixer en profunditat per determinar les necessitats de gestió que en garanteixen el futur, ja que el principal risc del bosc català és l'abandonament de la seva gestió.

En aquestes circumstàncies, el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural (DAAM), que dóna tot el seu suport a la iniciativa de l'ONU, desenvolupa una política forestal que ha portat al fet que Catalunya sigui un dels països capdavanters en matèria de gestió forestal. En aquest sentit, des del Departament es considera que la gestió,

en forma d'agrupacions de defensa forestal, ha fet molt per les forests de Catalunya.

Cada lloc del món té una realitat forestal diferent, i Catalunya no n'és una excepció. Atesa la complexitat del relleu i la diversitat de les condicions bioclimàtiques, existeixen comunitats forestals extraordinàriament variades que requereixen tractaments diversos i determinats. D'aquesta manera, el bosc català respon a una forma de gestió que s'allunya d'altres casos, com per exemple el bosc amazònic.

Equilibri
La situació dels boscos a casa nostra és el resultat d'un equilibri fràgil entre l'acció de la natura i la intervenció humana. L'extraordinari creixement de la superfície forestal (22% en els darrers 10 anys) és el resultat d'un procés d'abandonament de l'activitat. Al mateix temps, l'augment de l'accés social al bosc és un símptoma de l'interès creixent per la natura, però també implica un augment important del risc d'incendis, ja que el foc és un element inherent al bosc mediterrani. En aquest context, des del DAAM es considera que la gestió i l'aprofitament sostenible del bosc són les millors eines de prevenció d'incendis forestals. Com diuen els experts, "sense boscos no hi ha vida". En la lluita contra els incendis forestals, cal que l'opinió pública sigui conscient de la importància de preservar els boscos.

A Catalunya, un dels principals reptes és evitar el deteriorament dels boscos. L'elevada factura que representa el seu manteniment (gran part està en mans privades) porta a vegades al seu abandonament i als conseqüents riscos que això suposa, com són els incendis forestals. Per aquest motiu, el futur dels boscos catalans passa principalment per trobar la millor forma d'aprofitar-los. S'ha de fer compatible el rendiment amb la preservació de la forest.

Parcs naturals
En aquest context general, els parcs naturals de Catalunya, i en especial els de Lleida (Parc Nacional d'Aiguïes-tortes i Estany de Sant Maurici i Parc

Natural de l'Alt Pirineu), realitzen una funció bàsica per preservar la biodiversitat del nostre país. Es tracta d'espais que cal protegir per la seva importància geològica, biològica i paisatgística, però també pels valors culturals de la gent que hi viu i hi treballa. En aquest sentit, la protecció dels parcs naturals catalans que porta a terme la Generalitat es combina amb l'impuls a la dinamització de tota la zona de cada parc, ja que des del DAAM es considera que s'ha de compaginar el respecte cap a la natura amb el creixement econòmic. A Catalunya hi podem trobar una gran

diversitat d'espais protegits, cadascun dels quals es defineix per les seves característiques pròpies. Aquest conjunt d'espais aporten els recursos naturals del territori i formen el patrimoni natural del nostre país.

La conservació d'aquests espais resulta fonamental per a Catalunya, per les seves aportacions de tot tipus: paisatge, flora, fauna, diversitat biològica, geodiversitat, recursos naturals, etc. Per això és important que aquests espais es mantinguin en un estat favorable a la seva conservació, perquè d'aquesta manera puguin complir les seves funcions en el medi natural.

La política forestal ha portat al fet que Catalunya sigui un dels països capdavanters en matèria de gestió dels boscos

fusta, contribuint així a l'economia verda. Aquesta activitat sempre és beneficiosa si no produeix riscos de desforestació. I finalment, en tercer lloc, exerceixen una funció social, ja que tenen un paper decisiu en el cicle de l'aigua i com a destí del lleure de la població.

Per tant, es pot dir que el bosc és una

la conservació i la millora dels nostres boscos passa per la seva posada en valor com a patrimoni de tots.

A més de la política forestal del DAAM, hi ha diverses institucions i entitats (CREAF, CFC, CPF, CTCE...) que estan dedicades a promoure l'aprofitament sostenible dels boscos, però també la societat civil, organitzada

Celebració catalana

El DAAM ha volgut celebrar l'Any Internacional dels Boscos, iniciativa a la qual Catalunya, país eminentment de boscos, també s'ha sumat. L'acte central es va celebrar el passat mes de juny a Montserrat i va anar a càrrec del conseller d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, Josep Maria Pelegrí i l'ambaixador de l'Any Internacional dels Boscos a Catalunya, Martí Boada. Aquest acte va aplegar representants de les principals entitats forestals del país com són el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), el Consorci Forestal de Catalunya (CFC), el Centre de la Propietat Forestal (CPF), el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC) i l'Institut de Ciències Tecnològiques i Ambientals (ICTA), les quals, en un gest sense precedents, es van adherir al que han anomenat Declaració de Montserrat.

A Catalunya, amb motiu d'aquesta celebració, s'han dut a terme una cinquantena d'actes a càrrec de diferents institu-

cions i entitats del món forestal, però també d'altres àmbits que han volgut participar en aquest esdeveniment organitzant activitats que van des de contes fets per a escolars sobre boscos, passant per caminades, programes de televisió, aplicacions web, tallers experimentals o llibres, fins a seminaris adreçats a les escoles o jornades especialitzades sobre silvicultura, prevenció d'incendis, usos dels boscos. El DAAM ha posat en funcionament l'aplicació interactiva Boscos de Catalunya amb què vol fer un pas més en l'apropament de la ciutadania al món forestal. Consisteix en un recorregut pels principals boscos de Catalunya, segons la seva altitud i si són a solana o obaga. A més d'organitzar diverses jornades forestals adreçades al sector i participar en elaboració d'un inventari de boscos singulars de Catalunya, el Departament ha promogut dos concursos: un de contes fets per escolars sobre boscos i un sobre la gestió forestal adreçat als estudiants d'ESO.